

2010-10-29

Dnr 43-2009:4144

Skolbeslut för Förskoleklass och Grundskola

efter tillsyn av Mellanselskolan och Moskolan
i Örnsköldsviks kommun

2010-10-29

Rektor Marianne Hägglund.

Mellanselskolan

Moskolan

Örnsköldsvik

Tillsyn i Mellanselskolan och Moskolan

Förskoleklass

Grundskola

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Mellanselskolan, Moskolan och Örnsköldsviks kommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Skolinspektionens bedömning är att Mellansel- och Moskolas rektor behöver ta ett tydligare ansvar för de båda skolornas verksamhet. Arbetet med uppföljning och utvärdering av skolans resultat samt arbetet med skolans vidare utveckling behöver förbättras. Skolinspektionens bedömning är vidare att rektorn i sitt dagliga arbete måste ta ett större ansvar för att verksamheten i skolan är fokuserad på elevernas utveckling och lärande samt se till att den pedagogiska personalen arbetar utifrån de nationella målen.

Vidare bedömer Skolinspektionen att lärarna i större utsträckning behöver dokumentera den uppföljning och utvärdering de gör av elevernas kunskapsutveckling samt säkra att detta görs i samtliga ämnen och utifrån kursplanernas och läroplanens krav. Utvecklingssamtal genomförs med samtliga elever och deras vårdnadshavare och alla elever har en utvecklingsplan. Skriftliga omdömen ges dock ännu inte i alla ämnen vilket måste åtgärdas.

För Mellanselskolan måste rektor arbeta fram en strategi för hur det arbete som ska förebygga kränkande behandling ska förbättras. De rutiner som skolan tillämpar när

någotting händer behöver också tydliggöras. Vidare måste skolans årliga plan mot kränkande behandling förbättras så att den uppfyller författningarnas krav.

Skolinspektionen har i tillsynen av Mellanselskolan och Moskolan identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Skolorna ger inte alla elever möjligheter att nå lägst målen att uppnå i samtliga ämnen (Lpo 94, 2.2 Kunskaper och Mål att uppnå i grundskolan, kursplanerna).
- Rektorn tar inte i sitt dagliga arbete ett tillräckligt ansvar för att verksamheten i skolorna är fokuserad på elevernas utveckling och lärande samt ser inte i tillräcklig utsträckning till att den pedagogiska personalen arbetar utifrån de nationella målen (2 kap. 2 § skollagen, Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Mål och riktlinjer, 2.8 Rektors ansvar).
- Lärarna följer inte upp, dokumenterar och utvärderar inte i tillräckligt hög grad regelbundet elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen utifrån kursplanernas krav (Lpo 94, 2.7 Bedömning och betyg).
- De individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen uppfyller inte författningarnas krav (7 kap. 2 § grundskoleförordningen)
- Rektorn inhämtar inte i tillräcklig utsträckning kunskap om eller följer upp lärarnas undervisning. Rektorn tar inte heller i tillräcklig utsträckning ansvar för uppföljning och utvärdering av skolornas resultat samt skolornas arbete med elever i behov av särskilt stöd (2 kap. 2 § skollagen, 5 kap. grundskoleförordningen, Lpo 94, 1 Den enskilda skolans utveckling, 2.8 Rektors ansvar).
- Skolornas kvalitetsredovisningar uppfyller inte förordningens krav (förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.)
- Skolorna klargör inte i tillräcklig utsträckning mål och krav för elever och deras vårdnadshavare (Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2 Mål och riktlinjer).
- Mellanselskolan saknar en plan mot kränkande behandling som uppfyller författningarnas krav. Vidare behöver Mellansel förbättra sitt arbete med att förebygga och förhindra kränkande behandling (14 a kap. 6–8 §§ skollagen, 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling).
- Moskolans plan mot kränkande behandling behöver förbättras (14 a kap. 8 §, förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling).
- Skolornas åtgärdsprogram behöver förbättras (5 kap. 1 § grundskoleförordningen).

2010-10-29

3 (3)

Dnr 43-2010:2569

- Vid Mellanselskolan ges inte studiehandledning på modersmålet till de elever som behöver (5 kap. 2 § grundskoleförordningen).

Bedömningarna redovisas i bilagorna 2-3

Rektor och Örnsköldsviks kommun har ansvar för att Mellanselskolans respektive Moskolans brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast tre månader från den dag beslutet för Örnsköldsviks kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Örnsköldsviks kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredaren Mårten Olsson och undervisningsrådet Eva Edlund.

På Skolinspektionens vägnar

Elisabeth Ahlgren

Enhetschef

Britta Seeger

Utredare

Bilagor:

Bilaga 1	Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan
Bilaga 2	Tillsynsprotokoll och bedömningar för Mellanselskolan
Bilaga 3	Tillsynsprotokoll och bedömningar för Moskolan

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Örnsköldsviks kommun under hösten 2010. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Mellanselskolan den 21 september och Moskolan den 22 september.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen i ett beslut (slutligt beslut). Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast tre månader efter att kommunbeslutet meddelades.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet.

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram tills dess.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och skolorna, dels den information som samlats in under besöken. I Moskolan och i Mellanselskolan intervjuades elever, rektorn, lärare och annan personal. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Beskrivning av skolan

Tabell 1.: Antal elever på Mellanselskolan

Skolan	Antal elever
Förskoleklass	3
Grundskoleklass	58

Källa: Skolans uppgifter

Mellanselskolan är en av åtta grundskolor i Moälvens skolområde som täcker ett område väster om Örnköldsvik samt stora delar av kommunens nordvästra område. Skolområdet samordnas av en skolområdeschef.

Verksamheten leds av en rektor med ansvar för förskola, förskoleklass, årskurserna 1–6 samt fritidshem. Rektorn ansvarar också för ytterligare två förskolor i skolområdet samt Moskolan. Skolbarnsomsorgens och förskolans verksamheter beskrivs i särskilda verksamhetsrapporter.

I Mellanselsskolan finns en så kallad förberedelseklass med barn till föräldrar som nyligen har anlänt till Sverige.

Under 2010 har två anmälningar mot skolan om kränkande behandling inkommit till Skolinspektionen. Det ena ärendet har gått vidare till Diskrimineringsombudsmannen och det andra ärendet är under utredning hos Barn-och elevombudet.

Tabell 2.: Antal elever på Moskolan

Skolan	Antal elever
Förskoleklass	10
Grundskoleklass	40

Källa: Skolans uppgifter

Moskolan är en av åtta grundskolor i Moälvens skolområde som täcker ett område väster om Örnköldsvik samt stora delar av kommunens nordvästra område. Skolområdet samordnas av en skolområdeschef.

Verksamheten leds av en rektor med ansvar för förskola, förskoleklass, årskurserna 1–6 samt fritidshem. Rektorn ansvarar också för ytterligare två förskolor i skolområdet samt Mellanselskolan. Skolbarnsomsorgens och förskolans verksamheter beskrivs i särskilda verksamhetsrapporter.

Tillsynsprotokoll för Mellanselskolan

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Alla elever ges inte möjlighet att nå lägst mål att uppnå i samtliga ämnen.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.2 Kunskaper och Mål att uppnå i grundskolan, Kursplanerna.

Motivering:

Nationella prov i årskurs 3 och 5 genomförs på skolan. Skolans sammanställning visar att det är mellan en och tre elever i årskurs 5 som inte har nått godkänt provresultat i svenska de fyra senaste läsåren. I matematik och engelska klarade samtliga elever i årskurs 5 gränsen för godkänt det senaste läsåret. De tre tidigare läsåren var det 2 elever per läsår som inte nådde godkänt resultat i matematik och en till fyra elever i engelska.

Lärarna följer de enskilda elevernas kunskapsutveckling i ett antal ämnen. Några sammanställningar eller analyser av elevernas kunskapsutveckling och kunskapsresultat genomförs dock inte i varje ämne; varken på individ- grupp eller skolnivå.

Skolinspektionen vill påpeka att för att kunna säkerställa att alla elever får den undervisning, de utmaningar och det eventuella stöd de behöver för att lägst nå målen måste deras kunskapsutveckling följas, dokumenteras och analyseras. Utifrån detta måste sedan undervisningens innehåll och utformning omprövas.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Fokus på skolans uppdrag

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att rektorn i sitt dagliga arbete måste ta ett tydligare ansvar för att verksamheten i skolan är fokuserad på elevernas utveckling och lärande samt se till att den pedagogiska personalen arbetar utifrån de nationella målen.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § skollagen, Lpo 94 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2. Mål och riktlinjer, 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

Enligt intervjuer med lärarna är rektorn i väldigt liten utsträckning på plats i skolan. Rektorn har sin arbetsplats på en annan skola. Verksamhetsbesök genomförs inte med

någon regelbundenhet eller kontinuitet. Rektorn menar att det är svårt att skapa tid och möjlighet att besöka verksamheten samt att föra de pedagogiska diskussionerna med lärarna även om rektorn nu menar att hon *börjar* bli förtrogen med verksamheten. Lärarna uppger vid intervjun att de i högre grad önskar en pedagogisk ledare som kan hålla sig förtrogen med den dagliga verksamheten.

I skolområdet har ett arbete med lokal pedagogisk planering påbörjats. I det arbetet har strävansmålen synliggjorts och lokala mål för varje årskurs har presenterats. Skolinspektionen har fått ta del av några exempel där det framgår att det utarbetats mål att uppnå för samtliga årskurser. Enligt lärare och rektor ger det här arbetet lärarna goda förutsättningar att säkra att undervisningen utgår från de nationella målen och att elevernas lärande inriktas mot detsamma. I det sammanhanget vill Skolinspektionen betona vikten av att skolan förvissas sig om att lokalt bearbetade målen överensstämmer med nationella målen. Vidare vill Skolinspektionen påtala att nationella mål att uppnå endast finns i årskurs 3 för svenska, svenska som andraspråk och matematik samt i årskurs 5 för samtliga ämnen.

Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att lärarna i större utsträckning behöver dokumentera den uppföljning och utvärdering de gör av elevernas kunskapsutveckling samt säkra att detta görs i samtliga ämnen och utifrån kursplanernas och läroplanens krav.

Vidare bedömer Skolinspektionen att individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen som uppfyller författningarnas krav måste upprättas för alla elever.

Författningsstöd:

7 kap. 2 § grundskoleförordningen, Lpo 94 2.7 Bedömning och betyg.

Motivering:

Det varierar i vilken grad den uppföljning och utvärdering, av elevernas kunskapsutveckling, som lärarna gör dokumenteras och är tydligt kopplad till kursplanernas och läroplanens mål. Det varierar även mellan ämnen i vilken utsträckning uppföljning och utvärdering sker.

Alla elever har regelbundet utvecklingssamtal då elevens individuella utvecklingsplan utarbetas. Tillsynen visar dock att de individuella utvecklingsplanerna i varierande grad uppfyller författningarnas krav.

De exempel på individuella utvecklingsplaner som Skolinspektionen har fått ta del av innehåller inte några skriftliga omdömen. Enligt rektor ges skriftliga omdömen, men ännu inte i alla ämnen. Lärarna bekräftar att skriftliga omdömen ännu inte ges i alla ämnen. Arbetet med den lokala pedagogiska planeringen är enligt de intervjuade ett led i arbetet med att utforma skriftliga omdömen i alla ämnen.

Vidare framgår inte alltid tydligt, i de individuella utvecklingsplanerna, vilka insatser skolan ska göra för att stödja elevens utveckling.

Se vidare Skolverkets allmänna råd för individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen (SKOLFS 2009:16).

Bedömningsområde: Rektors ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att rektorn behöver inhämta kunskap om och följa upp lärarnas undervisning. Rektorn måste också ta ett tydligare ansvar för uppföljning och utvärdering av skolans resultat samt skolans arbete med elever i behov av särskilt stöd. Skolan måste upprätta en kvalitetsredovisning i enlighet med förordningens krav.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § skollagen, 5 kap. grundskoleförordningen, Lpo 94, 1. Den enskilda skolans utveckling, 2.8 Rektors ansvar, förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.

Motivering:

Som tidigare har angetts så besöker rektor i begränsad omfattning verksamheten och har även svårt att skapa tid och utrymme för att föra pedagogiska diskussioner med personalen. Viktiga utgångspunkter för att kunna följa upp och utvärdera verksamheten är kunskap om hur undervisningen fungerar samt en överblick över elevernas kunskapsutveckling och resultat.

Varje höst genomförs klassgenomgångar där rektor deltar och får information om elever i behov av särskilt stöd. Vid klassgenomgångarna går rektorn, lärarna och specialpedagogen bland annat igenom vilka elever som har åtgärdsprogram. På våren gör specialpedagogen även en sammanställning av de stödinsatser som har genomförts under året. Det framgår dock inte tydligt om någon utvärdering av stödinsatserna genomförs, i syfte att ompröva dem.

I kvalitetsredovisningen för Mellanselskolan utvärderas de områden som framkommit i den avstämningsmodell kallad Problembaserad skolutveckling som tillämpas i Örnköldsviks kommun. I Mellanselskolans kvalitetsredovisning för läsåret 2009/2010 är ett område som behandlas skolans arbete med förberedelseklassen och integreringen ut i klasserna. I kvalitetsredovisningen finns inte någon sammanställning av elevernas resultat och därmed redovisas inte i vilken utsträckning de nationella kunskapsmålen har förverkligats eller vilka åtgärder som ska vidtas för att öka måluppfyllelsen. Vidare saknas en uppföljning och utvärdering av planen mot kränkande behandling. För stöd i utformningen av kvalitetsredovisning, se Skolverkets allmänna råd för kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. (SKOLFS 2006:18).

Skolinspektionen vill betona att som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inrik-

tas på att nå de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att rektorn och lärarna behöver förbättra sitt arbete med att klargöra mål och krav för elever och föräldrar. Vidare måste skolan säkerställa att undervisningen utgår från och omfattar kursplanernas krav i samtliga ämnen.

Författningsstöd:

Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2 Mål och riktlinjer.

Motivering:

När det gäller att förankra kursplanemålen hos elever och föräldrar pågår ett arbete utifrån den lokala pedagogiska planeringen som utarbetas. Det arbetet är lovligt och behöver fortsätta men skolan måste dock försäkra sig om att målen i den lokala pedagogiska planeringen överensstämmer med, och att även undervisningen utgår från, de nationella målen. Idag har inte alla elever tillräcklig kunskap om vilka mål som de förväntas uppnå respektive sträva emot. Insatser för att förankra målen hos elevernas vårdnadshavare har heller inte ännu genomförts i tillräcklig utsträckning.

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att skolans arbete för att förebygga och motverka kränkande behandling måste förbättras. En plan mot kränkande behandling som uppfyller författningarnas krav måste också upprättas.

Författningsstöd:

14 a kap. 6 – 8 §§ skollagen, 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling.

Motivering.

Det framgår av skolans kvalitetsredovisning att värdegrundsarbetet är ett prioriterat område. Tillsynen visar dock att skolan inte på ett tydligt sätt bedriver ett aktivt och målinriktat arbete för att förebygga kränkande behandling av barn och elever. De insatser som beskrivs av lärarna och av rektorn är i första hand insatser som genomförs *efter* att en incident har skett. Rektorn uppger i intervju att det sociala klimatet på skolan behöver utvecklas samt att ett aktuellt arbetsområde innevarande läsår är att kartlägga *var* kränkningar sker.

Mellanselskolan har inte en plan mot kränkande behandling som uppfyller författningarnas krav. Den likabehandlingsplan som gäller för Mellanselsskolan är kopplad till en övergripande plan som gäller för hela skolområdet. I Mellanselsskolans plan finns i punktform beskrivet vad skolan gör/avser att göra i sitt främjande och förebyggande arbete. De flesta punkter är generella. De framgår inte om de punkter som är mer konkreta och specifika är framtagna utifrån en aktuell kartläggning av situationen på skolan, vilket enligt skollagen ska vara en utgångspunkt för den årliga planen mot kränkande behandling. I övrigt består planen av några definitioner samt några åtgärder. Det framgår inte om dessa åtgärder avses att påbörjas eller genomföras under det läsår planen gäller. "Åtgärderna" är för övrigt väldigt allmänna och därmed inte möjliga att följa upp. Vidare anges i planen att skolan vid eventuell kränkning eller mobbning följer de beskrivningar som finns i skolområdets likabehandlingsplan. För det första är de rutiner som beskrivs i skolområdets plan inte tydliga (se nedan). För det andra skulle det för ökad tydlighet kunna vara lämpligt att rutinerna framgår även i den plan som gäller för den specifika skolan.

Förutom att huvudmannen är skyldig att utreda när misstanke om kränkning uppkommer eller när kränkning sker finns det inte någonting i skolförfattningarna som reglerar hur skolans rutiner ska se ut. Det är dock viktigt att det är tydligt för elever, vårdnadshavare och för personal vilka rutiner skolan tillämpar samt hur ansvarsfördelningen ser ut. De rutiner som beskrivs i Skolområdets likabehandlingsplan är inte tydliga för Skolinspektionen och troligen därför inte heller för elever och vårdnadshavare.

En otydlighet som blir uppenbar vid Skolinspektionens besök vid skolan gäller det antimobbningsteam som enligt likabehandlingsplanen ska finnas vid varje skola. Rektor anger att teamet för närvarande endast består av en person medan lärarna namnger två personer. De elever vi samtalar med känner endast till en person. Det är heller inte tydligt för Skolinspektionen hur teamet går tillväga när någonting händer samt i vilket skede vårdnadshavare respektive rektor kontaktas.

Vidare ska planen mot kränkande behandling, enligt gällande skolförfattningar, upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen och eleverna vid skolan. Om så har skett framgår inte av Mellanselsskolans plan.

För stöd i arbetet se Skolverkets allmänna råd för att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling (SKOLFS 2009:38).

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Särskilt stöd****Bedömning:**

Skolinspektionen bedömer att de åtgärdsprogram som skolan upprättar inte alltid uppfyller författningarnas krav.

Författningsstöd:

5 kap. 1 § grundskoleförordningen.

Motivering:

I Mellanselskolan upprättas åtgärdsprogram för elever i behov av särskilt stöd. Dokumentstudier visar att kvaliteten på åtgärdsprogrammen varierar. Det framgår inte alltid vilka behov eleven har, hur skolan ska tillgodose dessa behov eller hur åtgärdsprogrammet ska följas upp och utvärderas. Vidare är inte skolans åtaganden tydligt beskrivna.

Skolinspektionen vill betona att om åtgärdsprogrammen ska kunna fylla den avsedda funktionen och uppfylla förordningens krav är det viktigt att skolan arbetar för en gemensam kunskap om hur mål och åtgärder kan formuleras så att åtgärdsprogrammen blir ett effektivt verktyg i skolans arbete med att hjälpa elever i behov av särskilt stöd. Stöd för hur åtgärdsprogram kan upprättas finns i Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2008:25).

Bedömningsområde: Särskilt stöd**Bedömning:**

Skolinspektionen bedömer att skolan måste ge studiehandledning på modersmålet till de elever som behöver det.

Författningsstöd:

5 kap. 2 § grundskoleförordningen.

Motivering:

I Mellanselskolan finns en förberedelseklass där ett flertal elever har ett annat modersmål än svenska. I de språk där det finns lärare att tillgå får eleverna modersmålsundervisning däremot erbjuds inte studiehandledning på modersmålet. Skolinspektionen vill påtala att studiehandledningen syftar till att stödja undervisningen i olika ämnen och till att ytterligare stimulera språkutvecklingen. Den ska ges till elever som inte till fullo kan följa undervisningen på grund av sina otillräckliga kunskaper i svenska för att de på ett bättre sätt ska kunna hävda sig i den ordinarie undervisningen enligt sina förutsättningar. Studiehandledning kan ges enskilt eller i grupp.

Tillsynsprotokoll för Moskolan

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Alla elever ges inte möjlighet att nå lägst mål att uppnå i samtliga ämnen.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.2 Kunskaper och Mål att uppnå i grundskolan, Kursplanerna.

Motivering:

Nationella prov i årskurs 3 och 5 genomförs på skolan. Skolans sammanställning visar att samtliga elever nådde godkänt resultat i matematik läsåret 2009/10, alla utom en i svenska samt alla utom två i engelska samma läsår. Läsåren 2006/07 respektive 2007/08 var det tre elever som inte nådde resultatet godkänt i svenska och i matematik samt en respektive två elever i engelska.

Lärarna följer de enskilda elevernas kunskapsutveckling främst i svenska, matematik och engelska. Några sammanställningar eller analyser av elevernas kunskapsutveckling och kunskapsresultat genomförs inte för alla ämnen; varken på individ- grupp eller skolnivå.

Skolinspektionen påpekar att för att kunna säkerställa att alla elever får den undervisning, de utmaningar och det eventuella stöd de behöver för att nå målen måste deras kunskapsutveckling följas, dokumenteras och analyseras. Utifrån detta måste sedan undervisningens innehåll och utformning omprövas.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Fokus på skolans uppdrag

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att rektorn i sitt dagliga arbete måste ta ett tydligare ansvar för att verksamheten i skolan är fokuserad på elevernas utveckling och lärande samt se till att den pedagogiska personalen arbetar utifrån de nationella målen.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § skollagen, Lpo 94 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2. Mål och riktlinjer, 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

Enligt intervjuer lärarna är rektorn i väldigt liten utsträckning på plats i skolan. Verksamhetsbesök genomförs inte med någon regelbundenhet eller kontinuitet. Lärarna

uttrycker i intervju en önskan att rektor oftare fanns på plats i verksamheten, så att "hon ser vad vi gör". Rektorn menar att det är svårt att skapa tid och möjlighet att besöka verksamheten samt att föra de pedagogiska diskussionerna med lärarna.

I skolområdet har ett arbete med lokal pedagogisk planering påbörjats. I det arbetet har strävansmålen synliggjorts och lokala mål för varje årskurs har presenterats. Skolinspektionen har fått ta del av några exempel där det framgår att det utarbetats mål att uppnå för samtliga årskurser. Enligt lärare och rektor ger det här arbetet lärarna goda förutsättningar att säkra att undervisningen utgår från de nationella målen och att elevernas lärande inriktas mot detsamma. I det sammanhanget vill Skolinspektionen betona vikten av att skolan förvissas sig om att lokalt bearbetade målen överensstämmer med nationella målen. Vidare vill Skolinspektionen påtala att nationella mål att uppnå endast finns i årskurs 3 för svenska, svenska som andraspråk och matematik samt i årskurs 5 för samtliga ämnen.

Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att lärarna i större utsträckning behöver dokumentera den uppföljning och utvärdering de gör av elevernas kunskapsutveckling samt säkra att detta görs i samtliga ämnen och utifrån kursplanernas och läroplanens krav.

Vidare bedömer Skolinspektionen individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen som uppfyller författningarnas krav måste upprättas för alla elever.

Författningsstöd:

7 kap. 2 § grundskoleförordningen, Lpo 94 2.7 Bedömning och betyg.

Motivering:

Det varierar i vilken grad den uppföljning och utvärdering, av elevernas kunskapsutveckling, som lärarna gör dokumenteras och är tydligt kopplad till kursplanernas och läroplanens mål. Det varierar även mellan ämnen i vilken utsträckning uppföljning och utvärdering sker.

Alla elever har regelbundet utvecklingssamtal då elevens individuella utvecklingsplan utarbetas. Tillsynen visar dock att de individuella utvecklingsplanerna i varierande grad uppfyller författningarnas krav.

De exempel på individuella utvecklingsplaner som Skolinspektionen har fått ta del av innehåller inte några skriftliga omdömen. Enligt rektor ges skriftliga omdömen, men ännu inte i alla ämnen. Lärarna bekräftar och uppger att skriftliga omdömen än så länge endast ges i svenska, matematik och engelska. Arbetet med den lokala pedagogiska planeringen är enligt de intervjuade ett led i arbetet med att utforma skriftliga omdömen i alla ämnen.

Vidare framgår inte alltid tydligt, i de individuella utvecklingsplanerna, vilka insatser skolan ska göra för att stödja elevens utveckling. Se vidare Skolverkets allmänna råd för individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen (SKOLFS 2009:16).

Bedömningsområde: Rektors ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att rektorn behöver inhämta kunskap om och följa upp lärarnas undervisning. Rektorn måste också ta ett tydligare ansvar för uppföljning och utvärdering av skolans resultat samt skolans arbete med elever i behov av särskilt stöd. Skolan måste upprätta en kvalitetsredovisning i enlighet med förordningens krav.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § skollagen, 5 kap. grundskoleförordningen, Lpo 94, 1. Den enskilda skolans utveckling, 2.8 Rektors ansvar, förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.

Motivering:

Som tidigare har angetts så besöker rektor i begränsad omfattning verksamheten och för samtal med personalen. Viktiga utgångspunkter för att kunna följa upp och utvärdera verksamheten är kunskap om hur undervisningen fungerar samt en överblick över elevernas kunskapsutveckling och resultat.

Varje höst genomförs klassgenomgångar där rektor deltar och får information om elever i behov av särskilt stöd. Vid klassgenomgångarna går rektorn, lärarna och specialpedagogen bland annat igenom vilka elever som har åtgärdsprogram. På våren gör specialpedagogen även en sammanställning av de stödinsatser som har genomförts under året. Det framgår inte tydligt att någon utvärdering av de stödinsatserna som genomförts, i syfte att ompröva dem, görs.

I kvalitetsredovisningen för Moskolan utvärderas de områden som framkommit i den avstämningsmodell kallad Problembaserad skolutveckling som tillämpas i Örnsköldsviks kommun. I Moskolans kvalitetsredovisning för 2008/2009 är ett område som behandlas hur skolan ska bidra till elevernas läslust och därigenom höja deras läsförståelse. I kvalitetsredovisningen finns inte någon sammanställning och analys av elevernas resultat och det finns inte heller för skolans värdegrundsbete. Därmed redovisas inte i vilken utsträckning de nationella målen har förverkligats eller vilka åtgärder som ska vidtas för att öka måluppfyllelsen. Vidare saknas en uppföljning och utvärdering av planen mot kränkande behandling. För stöd i utformningen av kvalitetsredovisning, se Skolverkets allmänna råd för kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. (SKOLFS 2006:18).

Skolinspektionen vill betona att som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Fokus på lärande****Bedömning:**

Skolinspektionen bedömer att rektorn och lärarna behöver förbättra sitt arbete med att klargöra mål och krav för elever och föräldrar. Vidare måste skolan säkerställa att undervisningen utgår från och omfattar kursplanernas krav i samtliga ämnen.

Författningsstöd:

Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2 Mål och riktlinjer.

Motivering:

När det gäller att förankra kursplanemålen hos elever och föräldrar pågår ett arbete utifrån den lokala pedagogiska planeringen som utarbetas. Det arbetet är lovvärt och behöver fortsätta men skolan måste dock försäkra sig om att målen i den lokala pedagogiska planeringen överensstämmer med, och att även undervisningen utgår från, de nationella målen. Idag har inte alla elever tillräcklig kunskap om vilka mål som de förväntas uppnå respektive sträva emot. Insatser för att förankra målen hos elevernas vårdnadshavare har heller inte ännu genomförts i tillräcklig utsträckning.

Bedömningsområde: Trygghet och studiero**Bedömning:**

Skolinspektionen bedömer att skolans plan mot kränkande behandling behöver förbättras för att tydligare uppfylla författningarnas krav.

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § skollagen, 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling.

Motivering:

Moskolans plan mot kränkande behandling uppfyller i huvudsak författningarnas krav. Det framgår att de åtgärder och flertalet av de aktiviteter som beskrivs har tagits fram utifrån en aktuell kartläggning av situationen på skolan samt att åtgärderna ska påbörjas eller genomföras under det läsår planen gäller för. Åtgärderna som skrivs fram är dock inte alltid konkreta och därmed inte fullt uppföljningsbara. Exempelvis beskrivs att skolan ska arbeta med värdegrundsfrågorna i klasserna och att det ska ske kontinuerligt under läsåret. Någon utvärdering av den årliga planen finns heller inte redovisad i skolans kvalitetsredovisning. Vidare ska planen mot kränkande behandling, enligt gällande skolförfattningar, upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen och eleverna vid skolan. Om så har skett framgår inte av Moskolans plan.

För stöd i arbetet se Skolverkets allmänna råd för att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling (SKOLFS 2009:38).

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att de åtgärdsprogram som skolan upprättar, inte alltid uppfyller författningarnas krav.

Författningsstöd:

5 kap. 1 § grundskoleförordningen.

Motivering:

De exempel på åtgärdsprogram som Skolinspektionen har fått ta del av visar att kvaliteten varierar. Flera av de mål som beskrivs är väldigt övergripande och därmed svåra att utvärdera. Det framgår inte alltid heller tydligt vem som ansvarar för åtgärderna.

Skolinspektionen vill betona att om åtgärdsprogrammen ska kunna fylla den avsedda funktionen och uppfylla förordningens krav är det viktigt att skolan arbetar för en gemensam kunskap om hur mål och åtgärder kan formuleras så att åtgärdsprogrammen blir ett effektivt verktyg i skolans arbete med att hjälpa elever i behov av särskilt stöd. Stöd för hur åtgärdsprogram kan upprättas finns i Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2008:25).

